

හොඳ සිංහල

ඒ ක ධර්මබන්ධු

- * ලුහාවේ නංගි ගෙදර ආවේ ඊයේ දු?
- * අපේ සියාට සිය ලැබුවේ මල්ලි උපන් දවසේ(ය)
- * නාවල නැන්දා සියාත් නාවලා ආපසු ගියා(ය)

මෙහි වැඩි කුන ලියා ඇත්තේ විරහන නිරයට අනුවය. වෙනත් විදියකින් කියතොත්, ලියන බසින්, අප ලියන්නේ දොඩන බසින් නොවන බව මෙම දැනීම්, කෙටි කතාවක සංවාදයකදී මේ වැඩි

හැඩ බව සනාත කරන තැනකි මේ. පදයක මුල 'අ' හැඩ විවෘත ව හැඩ විය යුතු බවට අකුරු, අගලවිත්ත, කලහර, වලාන යන පදන්, හල් අකුරකට පෙර ව ඇති 'අ' හැඩ විවෘත ව හැඩවිය යුතු බවට, අම්බලංකන්ද, දොඩංගස්ලන්ද, මසංගස්සන්දිය (අම්-ලංකන්, ඩං-ගස්-ලන්, සං-ගස්-සන්) යන පදන් නිදසුනි.

දොඩන බසින් ලිවීම

කරුණික ලියවීම වැඩි දමන ලද සුදු නෝනා කෙනකුගේ අල්මාරියක් විකිණීමට තිබේ.

තුන දොඩන බසට පෙරලීම අද පිලිගත් රිකිය යස් කිව හැකිය. පැරණි පොත්වල නම් සංවාදයක දී උවත් ලියන බසම බාවිතා කල බව පෙනේ. අද මතු ඒ ඇති ගැටලුව එදා නොවූයේ එහෙයිනි.

බුදුහුන්... වෙහෙරට ගොසින් "නන්ද කුමරුනි, මනනා වචුදු යි, වචුදු සේක (ස. රත්නාවලිය)

කෙළවරේයේ එ බස් අයා "අපගේ නැගෙනහිර වනන්සේ නුඹගේ ගෙයි වහලුන් නොකළමනා දෙය කරන දැය. එයින් වරදක් දු යි කීන. (පුජාවලිය)

යයෝධරා දේවි විනානි "බුදුන් වදනට එව" යි කියෙත් "සැබැවින් මම ගුණවත් වීම නම්, මහ මෑ මා කරා එනි. එ කල මු වදිමි" යි නොගිය. (අම වතුර)

අපේ පැරණි (සිතන) විතුපටයක උවත් දෙබස් අපට නුතුරු ලියන බසින් පැවති යුගයක් තිබිනි. අද අපි හැම සංවාදයක් ම තාත්වික ව දොඩන බසින් ලියමු.

මා ඉහතින් දැක්වූ වැඩි කුන දොඩන බසට පෙරලා ලිවිය යුත්තේ මෙ සේය.

- * ලුහාවේ නංගි ගෙදර ආවේ ඊයේදු?
- * අපේ සියාට සිය ලැබුවේ මල්ලි උපන් දවසේ.
- * නාවල නැන්දා සියාත් නාවල ආපසු ගියා.

මෙහි ඇති මුල් වැඩියේ ඇති 'ලුහාවේ, ආවේ, ඊයේ' යන පදවල අග ඇති 'ඒ' ස්වරය 'එ' බවට පත්වීමත්, 'නංගි' යන පදයේ අග ඇති 'ඊ' ස්වරය 'ඉ' බවට පත්වීමත් කිසිදු ප්‍රශ්නයකට සුව නොදේ.

දෙවන වැඩියේ 'ලැබුවේ, මල්ලි, දවසේ' යන පද ලැබුවේ, මල්ලි, දවසේ, යනුවෙන් ලිවීමත් කිසිම අවිලකට හේතු නොවේ. එහෙත් 'සියාට සිය ලැබුවේ' යන්න 'සියාට සිය ලැබුවේ' වූ විට නම් මහ අවිලක් ඇති වේ. 'සියාට' යන්නේ අග අකුරු දෙකම සංවාත 'අ' හැඩින් කියවීම සිය බසේ රීතියයි.

තුන්වන වැඩියේ "නැන්දා, නාවල, ගියා" යන පද 'නැන්ද, නාවල, ගියා," යනුවෙන් ලියූ විට ද ඒ අවිල මතු වේ.

විවෘත 'අ' යන්නේත් සංවාත 'අ' යන්නේත් වෙනස හඳුනා ගැනීමට ලකුණක් සිය බසේ නැත. පදයක මුල 'අ' යන්න විවෘතව සෙසු 'අ' යනු - වෙසෙසින් ම අග 'අ' යන්න සංවාතවත් කියවීම සිය බසේ රීතියයි. 'සියාත්, යන්න, 'සියාත්' යනුවෙන් කියවන විට 'ය' යන්න ඉබේම විවෘත 'අ' හැඩ නැංවෙන්නේ 'ය' යන්නට ඉදිරියෙන් හල් අකුරක් ඇති නිසාය. 'සියයි, මාමයි, බෑනයි - සියත්, මාමත්, බෑනත්, කියවා බලන්න 'යි' යනුවෙන් ලියන අකුරේ ඇත්තේ 'යි'

1. බල්ලා නයා මරයි - නයා බල්ලා මරයි.
2. බල්ලා නයා මරයි - නයා බල්ලෙක් මරයි.
3. බල්ලා නයා මරයි - නයා බල්ලෙක් මරයි.
4. බල්ලෙක් නයා මරයි - නයා බල්ලා මරයි
5. බල්ලෙක් නයා මරයි - නයා බල්ලෙක් මරයි
6. බල්ලා නයා මරයි - නයා බල්ලෙක් මරයි

වැනි වැඩි දුකින් විටත් ඇසෙන විටත් සිනාව නවත්වා ලීමට කට පමනක් වැසීමෙන් බැර යයි සිතමි.

කැන්දා ගෙන, අන්දා ගෙන, අල්ලා ගෙන, හංගා ගෙන යන යෙදුම්, කැන්දගෙන, අන්දගෙන, අල්ලාගෙන, හංගා ගෙන, යනුවෙන් ලියුවත්, 'සිය නාලා ආව, යන්නේ

දැන් අපි අපේ කියමන් පහ දෙසට හැරෙමු.

* අද එකාගේ හෙවනැල්ලත් ඇදයි, ඇද වූ ගසක හෝ කනුවක සෙවනැල්ලත් ඇද වීම, සොබාවයි, වතුටු මිනිසකු හෝ හෙවනැල්ල වතුටුය. හෙවනැල්ල ඇදයි, යනුවෙන් කියන්නේ නුරුස්සා බවයි. මට නුරුස්සා කෙනකු මා දෙස බැලීම වුවද මට පෙනෙන්නේ ඇදුරයි. මතු යමක් කී විටත් ඇසූ විටත් මට එය ඇසෙන්නේ ඇදුරයි. අමු සැමියන් අතර මෙබඳු ඇද කුද හට ගැනීම බොහෝමන්ම අනතුරු දායකය. හොඳ ගිනින් කරන දේ පවා පෙනෙන්නේ නරකටය. තේ කෝප්පයක් පවා එක්කෝ සිනි වැඩිය, නැතහොත් සිනි මදිය, එක්කෝ තේ උණු වැඩිය ය, නැතහොත් නිවිලා ය.

* මොකෝ අද කකුල් තුනෝ? පයේ ආබාදයක් ඇති වූ විට කුන්දු ගසමින් ඇවිදීමට අපට සිදුවේ. ඇතැම් විට හැරුණිවිට හෝ කිහිලි කරුවක පිහිට ලබා ගැනීමටද සිදුවේ. කිහිලි කරුව හෝ හැරුණිවිට පයක් ලෙස සලකා කකුල් තුන ගණන් ගත හැකිය. එම ප්‍රශ්නයේ තේරුම නම් කකුල් ආබාදය කුමක්ද යන්නයි.

එහි තවත් තේරුමක් ද ඇත. කකුල් හතරෙන් එකක් බැර වූ විටද, ඇවිදීමට සිදුවන්නේ කකුල් තුනෙනි. නිතර දෙවේලේ දුකින් කකුල් හතරේ සැන හරකා හෝ බල්ලා ය. හරකාටත්, බල්ලාටත්, ඉතා ඉහලින් සලකන, සමහර විට මිනිසෙකු නොකරන විදියට සලකන ජාතිකු ලොවේ සිටිති. එහෙත් අපේ සමාජයේ උන් ලබන්නේ ඉතාම පහත් සැලකුමය. ඒ ඉති වැඩිය ඒ දෙවිදියටම තේරුම් ගත හැකිය. කෙසේ උවද තමාට

අමු සැමියන් අතර මෙබඳු ඇද කුද හට ගැනීම බොහෝමන්ම අනතුරු දායකය. හොඳ ගිනින් කරන දේ පවා පෙනෙන්නේ නරකටය. තේ කෝප්පයක් පවා එක්කෝ සිනි වැඩිය, නැතහොත් සිනි මදිය, එක්කෝ තේ උණු වැඩිය ය, නැතහොත් නිවිලා ය.

ගැරහීමේ අදහසින් එය කියනු ඇසුනු විට එය නොතේරුනා සේ විනිලුවකින් මග හැරීම ශිෂ්ටයන්ගේ සිරිතයි. එය කාගේ කාගෙන් ඇතද දගය.

* අපටත් දවසක හඳු පාන්තේ නැතෑ, හේ - නොවැ - නැතෑ' යනු අපේ බස් ඉතා ගැඹුරු අදහස් ඉතා සරල ලෙස පැවසිය හැකි යෙදුමකි. ඒ ගත ද පසුව කතා බහ කරමු. 'කවුදා හරි අපටත් හොඳ කාලයක් උදා වෙතවා' යන සුවචාදී බලාපොරොත්තුව මින් ප්‍රකාශ වේ. දැන් අප හැතිබැරකම නමැති අදුරේ (හදව්ලිය) ආලෝකය ලැබෙනු නිසාය. මේ කියමනේ අරුත එයයි.

* ගියලො මහ එකා' එයට වේ/ය' එකකු කොට වැකිය පුරවා ගත යුතුය. මාලු අල්ලන්නට දියවී බටු කෙනෙකුගේ අතට අසු වූ ලෙඳු මතු අතින් මිදී වේ. එවිට මතුට ඇති වන්නේ සාවේගයකි. 'ගෑ උදා ගියා' කියමින් මතු තැවෙයි. 'උදා නං කබරගොසෙක්' ගියලො ආපසු නොවේ. එනිසා උගේ ලොකු ව හෝ කුඩාව යළි කිසිවකුට දැකගත නොහැක. මාවතිය (උච්ච බව) අනුව අපි ඇති දේ හැති කර කියමු. හැති දේ ඇති කර කියමු. කෙත්තු කන්ද කොට කියමු. කන්ද කෙත්තු කොට කියමු. මේ නම් කෙත්තු කන්ද කොට කියමු. ගින්නෙන් දැවී ගියේ රුපියල් දහසේ නොවිටුවයි. මා කියන්නේ 'අපරාදෙ මගේ රුපියල් දහස' කියාය.

* නයාට ගහලේ පොල්ල වරදද ගන්නෙපා' නයා මොලේ ඇති සහෙකි. උදට සිංහල ද තේරේ. "අහේ නයි නාමි. මේ පුළු ලමයි නො... ඊ බයයි... පිං අයති වෙයි නයි නාමිට මයා අහේ වේනිං දිනාවක යන්නි" උදා අම්මලාගේ ඇවිටිලේ තේරුම් ගනි." ආපසු හැරෙයි. වෙන දිනාවක යයි. නයි නැටුමට ද පහතරට දී පහතරට නැටුමක් හටගි. නයි නටවන්නේ උන් කියා රැකෙකි. කැරගුරු රටේ නයිත් මැරීම තහනම් උවත් අපේ රටේ එයේ නොවේ. තමන්ගේ පාඩුවක් යන නයාට පොල්ලකින් ගසන්නේ ආදරේට නොවේ. අපට මෙන්ම නයාටද කේන්ති යයි. උදා වයිරත් බඳිනවාල. පොලු පාර හරියටම හරි ගියොත් හොඳයි. වැරදි ගියොත් නයා 'ප්‍රතිප්‍රහාර' දීම අරඹයි. හදයකු උවදී අනුමට ගිරිහැරයක් නැතිව පිටත් වන කෙනකුට රිදවීම බොහෝම අවිචානම් බවය ඒ රුසියයේ කියවෙන්නේ. බලනල ඇති කෙනකුට රිදවන්නට තහනන කෙනාට පසුව ඇත පහ තවා ගන්නට සිදුවේ.

